

Posudek oponenta práce

ŠÍMA, Jakub. *Postmoderní aspekty vzdělávání dospělých*. Praha, 2014. 55 s. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce PhDr. Martin Kopecký, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Autor si zvolil téma originální a zajímavé, vhodně zapadající do odborného zaměření katedry. Stanovil si v zásadě dva cíle, „... předvést vývoj charakteru vědění s důrazem na aktuální stav, který se nejčastěji traduje jako ekonomika znalostí nebo informační společnost. (...) Předvedení konceptu celoživotního učení jako reakce na aktuální stav vědění je druhým cílem této práce.“ (s. 5)

Postup jeho výkladu je přehledný a srozumitelný, podporuje cestu k naplnění stanovených cílů a tomu odpovídá i struktura textu, který je logicky a opodstatněně členěn do tří kapitol (kromě Úvodu, Závěru a Soupisu bibliografických citací). V nich diplomant nejprve vymezuje problematiku postmoderny a historickou genezi povahy vědění, dále v tomto kontextu probírá reakce vzdělávací politiky Evropské unie promítnuté do některých jejích stěžejních dokumentů a nakonec prezentuje kritické pohledy na proměny pojmů vědění a vzdělanosti, jak je vyslovili ve svých významných dílech T. W. Adorno (Teorie polovzdělanosti) a K. P. Liessmann (Teorie nevzdělanosti). Rozsah textu splňuje požadované parametry.

2. Odborná úroveň

Cíle práce byly formulovány smysluplně a adekvátně, osobně je hodnotím jako aspiraci poměrně vysokou a kreativní, patřící mezi bakalářskými pracemi spíše k těm vzácnějším. Myslím, že autorovi se podařilo předložit odpovídající obraz sledované problematiky a vymezených cílů dosáhnout. Vycházel při tom z relevantních pramenů, které vhodně excerptoval, kombinoval a konfrontoval a na řadě míst doplnil a obohatil vlastními názory a postřehy, a pokud kritickými, tak adekvátně promyšlenými. Vzniklo tak přehledné a v mnoha ohledech přitažlivé pojednání, což nahlížím jako autorův zřetelný přínos.

Musím však podotknout, že si nejsem zcela jist jeho jednoznačnou myšlenkovou konzistencí a kompaktní úrovní. První kapitola na mě působí jako bravurní explikace pojmu postmoderny a s ní souvisejících proměn konceptu vědění. Druhá mi ve srovnání s předchozí přijde trochu těžkopádná a neucelená, s předešlým dostatečně nepropojená, a třetí zase naopak krajně zajímavá, na první v mnohém navazující, ovšem o to bohužel kratší. Tento dojem určité nesourodosti je navíc podporován pocitem, že každá z kapitol se jinak čte. Ale může samozřejmě jít také jen o jisté osobní vjemy a preference.

3. Práce s literaturou

Soupis bibliografických citací čítá k 20 titulům, česky psaným i cizojazyčným, tištěným i elektronickým. Jejich podoba odpovídá požadované normě. Ohledně etiky vědecké práce diplomantovi též nelze téměř nic vytknout, užité prameny, ať již citáty či parafráze, řádně a důsledně odkazuje, opět způsobem vyžadovaným normou.

Lze tu najít jen pár drobných nesrovnalostí. Předně Franz-Michael se jmenuje Konrad (s. 85, 1. citace). V textu pak na s. 10, 14. ř. sh., chybí bezprostředně za citátem odkaz, uprostřed s. 15 vpadly uvozovky na konci citátu, na s. 28, konec 1. odst. a dále,

nelze podle odkazu „EU, 2005“ najít v soupisu citací adekvátní pramen (nejedná se o Evropskou komisi?).

4. Grafické zpracování

Práce má jednoduchou, ale kvalitní úpravu, jednotlivé části jsou od sebe zřetelně oddělovány, takže se v ní lze bez problémů orientovat. Na některých místech, zvláště ve 2. kapitole, bych nebyl na odstavce tak skoupý.

5. Jazyková úroveň

Text je podán výborně zvládnutým jazykem, bohatým, obrazným, autor se nebojí neotřelých obrátů (vyvstaly ruptury, zeje rokle, debata se rozehrála apod.), výklad vede, zvláště v 1. kap., na myšlenkově dosti náročné úrovni hutného filozofického pojednání, s jakou se lze v bakalářské práci setkat zcela výjimečně. Někdy však méně může být i více, takže autorovy vsuvky (typu nyní jsme probrali a teď se zastavíme, dále uvedu apod.) na mě postupně začaly působit jako jistá „průvodcovská“ bravura a tím i trochu rušit. (Nemohl jsem si též nevšimnout autorova oblíbeného „nicméně“, jeho výskyt ve svých řádcích často dodatečně proškrtávám...)

V prudkém kontrastu s vysokou úrovní vyjadřování je ovšem poněkud tristní gramatická úroveň textu, v němž je možné i při běžném, nekorektorském čtení narazit na učiněnou žeň prohřešků, které kvalitu práce úplně zbytečně devalvuji v tom smyslu, že autor nevynaložil ani trochu času na její základní korekturu. Chyby se týkají hlavně tří oblastí, záměny i/y, překlepů a špatné interpunkce. Jelikož tady nefiguruji v roli korektora či odpovědného redaktora, pro dokreslení uvedu opravy jen z prvních cca 17 stran, tedy zhruba 1/3 textu: s. 7, 2. ř. sh. chybí předložka, 4.–5. ř. sh. a 3. ř. zd. překlep; s. 8, 7. ř. sh. přebývá „se“, 12. ř. zd. „ukázali“; s. 9, 4. ř. sh. čárka pryč, 7. ř. sh. čárka chybí, 14. ř. zd. čárka pryč, 13. ř. zd. překlep; s. 10, 8. ř. sh. čárka pryč; s. 11, 5. ř. sh. čárka chybí; s. 14, 2. ř. sh. čárka chybí, 3. ř. sh. „postrádaly“? nebo „postrádal“? – zde nesrozumitelné, 11. ř. sh. „mohly“, 2. ř. zd. „neměly“; s. 16, 14. ř. zd. upravit slovosled; s. 17, 6. ř. sh. zbytečná předložka, 9. ř. sh. spisovně „přece“; s. 18, 14. ř. zd. „pravidel, která stanovují“? – nesrozumitelné; s. 19, 15. ř. sh. „jako součást“?; s. 23, 2. ř. zd. chybí předložka; atd.

6. Podněty k rozpravě

Mohl by autor rozvinout a konkretizovat postoje společnosti k technologiím v období po druhé světové válce, zejména onen menšinový skeptický a kritický proud, viz závěr 1. odstavce na s. 16? Objevuje se nějak zřetelněji ve filozofii, umění apod.? V některých oblastech vědy?

7. Závěrečné hodnocení práce

Konstatuji, že přes kritické připomínky předložená práce vyhovuje požadavkům na druh těchto prací kladeným, proto ji **doporučuji k obhajobě**. Musím zdůraznit, že náročné a originální cíle sice byly naplněny kvalitně, avšak ani formální aspekty textu nelze opomenout, takže vzhledem k jeho nedostatkům, na které poukazuji v bodě 5 posudku, jsem nucen navrhnout klasifikaci **velmi dobře**.

Praha 05. 09. 2014

PhDr. Jiří Reichel, Ph.D.